

Nr 623.

Av herr **Kollberg m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 200, med förslag till förordning om tillfällig begränsning av rätten till fri avskrivning å maskiner och andra inventarier vid inkomsttaxeringen, m. m.

I propositionen nr 200 har Kungl. Maj:t föreslagit en inskränkning i den fria avskrivningsrätten för beskattningsåren 1952 och 1953. Nyanskaffade inventarier skall sålunda under nyssnämnda år få avskrivas med högst 20 procent per år. Inventarier anskaffade tidigare år beröres icke av förslaget, utan för dem skall förutvarande avskrivningsregler fortfarande gälla. Dessutom föreslås ändrade regler för avsättning till pensions- och andra personalstiftelser samt att avdrag ej skall medges till investeringsfonder.

Som motivering för den föreslagna åtgärden har framhållits, att den är nödvändig såsom komplement till de kreditåtstramande och investeringsbegränsande åtgärder, som för närvarande är i tillämpning. Åtstramningen på den allmänna kreditmarknaden skulle, framhåller departementschefen, i viss mån förlora sin effekt, om inte avskrivningsrätten begränsades. Huvudtanken bakom det framlagda förslaget är att söka begränsa likviditeten hos sådana företag, som befaras annars icke träffas av de kreditåtstramande och investeringsbegränsande åtgärder, som tillämpas.

Den föreslagna åtgärden träffar emellertid företagen oberoende av dessas likviditetsställning. Företag, som väl behöver konsolidering och likviditetsförstärkning, skulle få sina avskrivningsmöjligheter begränsade på samma sätt som de mera likvida företagen. Det bör i detta sammanhang understrykas, att den för tillfället rådande konjunkturen för vårt lands vidkommande företer en splittrad bild, vilket departementschefen också framhåller i propositionen (s. 22).

Såsom framhållits av ett flertal remissinstanser har den fria avskrivningsrätten haft stor betydelse för företagens konsolideringsmöjligheter. Detta gäller självfallet i särskilt hög grad för nya företag. Den har därigenom starkt bidragit till tryggheten av en jämn och god sysselsättning och till produktionsapparatusens rationalisering och utbyggnad. I icke ringa grad har den inneburit ökade finansieringsmöjligheter för utbyggnaden av de sociala välfärdsanordningarna av olika slag inom industrien.

Det bör i detta sammanhang erinras om att då den nuvarande företagsbeskattningen år 1947 höjdes till 40 procent mot tidigare 32 procent, detta skedde under uttrycklig hänvisning — av såväl 1945 års statsskatteberedning som av dåvarande finansministern — till att den fria avskrivningsrätten kvarstod orubbad. De av statsskatteberedningen, dåvarande departe-

mentschefen, utskottet och riksdagen då gjorda uttalandena kan rimligen icke tolkas på annat sätt än att inskränkning av den fria avskrivningsrätten inte skulle företagas utan omprövning av företagsbeskattningen i dess helhet. Departementschefen synes vara medveten om detta samband, då han så starkt vill understryka tillfälligheten i den nu föreslagna åtgärden och att han har för avsikt att inom kort låta verkställa en översyn av bolagsbeskattningen. Även om den föreslagna åtgärden anges vara av tillfällig natur, innebär den dock ett föregripande av den i propositionen förebådade utredningen. Bortsett ifrån det mot gängse praxis stridande att *först* företaga en åtgärd och *därefter* låta utreda dess lämplighet och närmare utformning, så måste det konstateras, att den nu föreslagna inskränkningen i den fria avskrivningsrätten illa överensstämmer med de av statsmakterna tidigare gjorda utfästelserna.

Med hänsyn till vad härovan anförts kan vi icke ge förslaget vår anslutning, så mycket mer som genom riksdagens tidigare fattade beslut en särskild investeringsavgift utgår ifrågavarande år 1952 och 1953.

Den i propositionen vidare föreslagna ändringen av reglerna för avsättning till pensions- eller andra personalstiftelser samt för avsättning till investeringsfonder är att anse såsom en följd av den föreslagna begränsningen av avskrivningsrätten i fråga om inventarier. Genomföres icke förslaget i den sistnämnda delen, blir de förstnämnda ändringarna onödiga.

Med stöd av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 200.

Stockholm den 26 april 1952.

Gustaf Kollberg.

Bertil Ohlin.

Per A. Johnsson
i Kastanjegården.

Wald. Svensson.

Rudolf Boman,
Kieryd.

Sven Wedén.

Ragnhild Sandström.